

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

24 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte - Nicolae Gordilă,

judcătorii - Constantin Alerguș, Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Guzun,

judcând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Costru Dmitrii XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în orașul XXXXX, str-la XXXXX, XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

instanța de fond: 06.07.2017-02.10.2017;

instanța de apel: 24.10.2017-05.12.2017;

instanța de recurs: 18.04.2018-24.07.2018.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 02 octombrie 2017, adoptată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Costru D. a fost condamnat în baza art. 236, alin. (1) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare, iar conform prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat cu un termen de probă de 3 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit în fapt că, în perioada lunii ianuarie 2017-17.05.2017, Costru D., aflându-se în mun. Chișinău și urmărind scopul realizării intențiilor sale infracționale de punere în circulație a semnelor bănești false, și anume a bancnotelor emise de organul autorizat al unui stat străin, a pus în circulație bancnote falsificate cu valoarea nominală a câte 100 dolari SUA, utilizate pentru efectuarea plăților, contra echivalentului a 50% dolari veritabili din valoarea nominală a bancnotelor false, în sumă totală de 6 600 dolari SUA, în următoarele circumstanțe:

La 28.02.2017, în urma achizițiilor de control efectuate de către investigatorul sub acoperire cu pseudonimul "Vitalii Ivanov", de la Costru D., au fost achiziționate 10 bancnote cu nominalul 100 dolari SUA, cu seria și

numărul: FB 84769135 D B2; FB 98075603 D B2; FC 84593670 A C3; FE 47536911 B E5; FE 84357629 B E5; FC 83947675 A C3; FB 58136974 D B2; FD 95378416 C D4; FE 63591847 B E5; FE 75439891 BE5, și la 01.03.2017 au fost achiziționate încă 10 bancnote cu nominalul 100 dolari SUA, cu seria și numărul: FB 86597431 D B2; FB 79651438 D B2; FB 86597431 D B2; FD 85971634 C D4; FD 87564399 C D4; FC 69375140 A C3; FC 48679533 A C3; FC 48679533 A C3; FC 36789451 A C3 și FC 94715688 A C3, care ulterior au fost ridicate de către organul de urmărire penală și fiind dispusă expertiza criminalistică, conform raportului de expertiză nr. 34/12/1 -R-1311, s-a stabilit că *"(...)cele 20 bancnote cu nominalul 100 dolari SUA, anul de emisie 2003, au fost confecționate din hârtie simplă fără inserți textili încorporați în suport, cu folosirea formei de tipar de tip plan-ofset, nu la întreprinderea specializată în confecționarea banilor și hârtiilor de valoare"*.

La 17.05.2017, Costru D., fiind supus percheziției corporale în cadrul reținerii în temeiul prevederilor art. 166 Cod de procedură penală, la acesta, de către organul de urmărire penală, au fost depistate și ridicate 21 bancnote cu valoare nominală a câte 100 dolari SUA, cu seria și numărul: FE 59687319 B, FB 98075603 D, FD 85971634 C, FE 63591847 B, FD 87564399 FD 39468157 C, FB 96834715 D, FC 13496897 A, FD 68395177 C, FB 58136974 D, FD 97563814 C, FE 31678922 B, FB 75986121 D, FB 94653807 FD 76583941 C, FC 46758917 A, FE 57369842 B, FD 85971634 C, FB 86597431 D, FC 84593670 A, FD 97156384 C, în urma căreia fiind dispusă expertiza criminalistică, potrivit raportului de expertiză nr. 34/12/1-R2789, s-a stabilit că, cele 21 bancnote cu nominalul 100 dolari SUA, anul de emisie 2003 *"(...) au fost confecționate din două părți de hârtie simplă fără inserți textili încorporați în suport, cu folosirea formelor de tipar de tip plan-ofset, nu la întreprinderea specializată în confecționarea banilor și hârtiilor de valoare"*.

Ulterior, în cadrul acțiunilor de urmărire penală, efectuate cu investigatorul sub acoperire cu pseudonimul Vitalii Ivanov, la 20.06.2017, de către organul de urmărire penală, au mai fost ridicate 25 bancnote cu nominalul 100 dolari SUA, cu seria și numărul: FC 95187643 A C3, FB 84769135 D B2, FD 63981754 C D4, FB 67159348 D B2, FE 64391758 B E5, FC 94715688 A C3, FD 73861945 C D4, FC 69375140 A C3, FC 46758917 A C3, FC 83947675 A C3, FB 61794853 D B2, FE 75439891 B E5, FC 74198655 A C3, FC 95187643 A C3, FE 31678922 B E5, FB 86597431 D B2, FB 67159348 D B2, FE 71986324 B E5, FE 59687319 B E5, FB 64837950 D B2, FC 78496193 A C3, FB 94653807 D B2, FD 93746518 C D4, FD 68395177 C D4, FC 46758917 A C3, anul de emisie 2003, care au fost achiziționate de la Costru D., în cadrul măsurilor speciale de investigații, astfel ca în urma dispunerii expertizei criminalistice în privința bancnotelor nominalizate, a fost întocmit raportul de expertiză nr. 34/12/1-R-3316 din 21.06.2017, potrivit căruia *"(...)25 bancnote cu nominalul 100 (una sută) dolari SUA, anul de emisie 2003, au fost confecționate din două părți de hârtie simplă fără inserți*

textili încorporați în suport, cu folosirea formelor de tipar de tip plan-ofset, nu la întreprinderea specializată în confecționarea banilor și hârtiilor de valoare”.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Costru D. condamnat în baza art. 236 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei aplicate să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

Totodată, acuzatorul de stat a solicitat încasarea din contul inculpatului a cheltuielile judiciare în sumă de 6 300 lei, formate din cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor.

În motivarea apelului declarat, procurorul a indicat că pedeapsa aplicată de către prima instanță este prea blândă, iar cheltuielile de judecată suportate de către stat în cauză urmează să fie încasate din contul inculpatului.

4. Prin decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, apelul declarat a fost respins ca fiind nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Instanța de apel a conchis că, la determinarea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75-78, 90 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de gradul social redus al faptei, de personalitatea inculpatului, care a recunoscut integral vinovăția, s-a căit sincer, a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, anterior nu a fost judecat (f.d. 25), la evidenta medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d. 26).

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, instanța de fond a fixat corect pedeapsa inculpatului prin prisma art. 236 alin. (1) Cod penal, coroborat cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu suspendarea executării pedepsei în baza art. 90 alin. (1) Cod penal pe un termen de probă de 3 ani, cu obligația să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Instanța de apel a respins alegația procurorului precum că inculpatului urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră de 5 ani închisoare, cu suspendarea executării pedepsei în baza art. 90 alin. (1) Cod penal pe un termen de probă de 5 ani, or, instanța de fond a individualizat pedeapsa corect, în limitele fixate de Partea Generală și Partea Specială a Codului penal, a ținut cont de faptul că inculpatul anterior nu a fost judecat, a recunoscut vinovăția, s-a căit sincer, de faptul că la caz nu se atestă circumstanțe agravante.

La caz, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul

său în viața socială, ținând cont de pericolul social reprezentat de fapta comisă, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă prin pedeapsa stabilită de instanța de fond.

Cât privește încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor *nr. 34/12/1-R-1311 din 06.03.2017 (f.d. 234-236, vol. II), nr. 34/12/1-R-2789 din 22.05.2017 (f.d. 246-248, vol. II), nr. 34/12/1-R-3316 din 21.06.2017 (f.d. 8-10, vol. III)* din contul inculpatului, instanța de apel a conchis că, acestea sunt trecute în contul statului, or, normele procesual penale nu prevăd achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză obligatorie, iar la caz, expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală pentru a determina culpabilitatea lui Costru D. în comiterea infracțiunii de punere în circulație a semnelor bănești – dolari SUA, bancnote emise de organul autorizat al unui stat străin, false, constituind cheltuieli inerente efectuării urmăririi penale, ce urmează a fi suportate de către stat.

6. Împotriva decizie instanței de apel declară recurs ordinar procurorul, care, invocând temeii de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor indicate anterior în apel și descrise la *pct. 3. al prezentei decizii*, suplimentar menționând că, acuzarea consideră că, decizia instanței de apel în partea ce ține de soluția dispusă pe caz cu privire la cheltuielile judiciare suportate de efectuarea expertizelor pretinse de la inculpat este neîntemeiată și contrară normelor procesuale.

În aceste circumstanțe se conchide că decizia instanței de apel este pasibilă casării în baza temeiurilor invocate în dispoziția art. 427 al. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.*

Totodată, acuzarea consideră greșită soluția instanțelor de fond cu privire la pedeapsa numită inculpatului, prin urmare modalitatea de motivare a soluției pe cauza dată fără a constata careva temeii legale privind aplicarea unei pedepse în derogare de la principiile procesual penale, denotă faptul că instanța a pronunțat o soluție eronată, prin ce se constată că s-a aplicat pedeapsa greșit individualizată contrar prevederilor legale, fapt care se regăsește în dispoziția pct. 10) al. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

6.1. În cauză dată nu au fost depuse referințe.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Precum a fost menționat supra, recurentul invocă temeii pentru recurs pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizând aceste temeii în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, lipsind temeii de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate.

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii, fiind legală și întemeiată.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că, autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de fond și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va pronunța referitor la aceste aspecte, însă critică hotărârea contestată în partea modului de executare a pedepsei stabilite inculpatului, solicitând excluderea prevederilor art. 90 Cod penal și în partea neîncasării din contul acestuia a cheltuielilor de judecată.

Colegiul penal consideră, că temeiul invocat de către recurent și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția adoptată. Din textul deciziei recurate se constată, că instanța de apel, a cercetat toate probele prezentate, apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității acestora și care în ansamblul lor, au confirmat corectitudinea condamnării inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii imputate.

Mai mult, instanța de recurs, analizând textul deciziei atacate constată, că la stabilirea pedepsei instanțele ierarhic inferioare au acordat deplină eficiență prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel motivându-și soluția în sensul art. 415 Cod de procedură penală, just menținând sentința atacată.

Prin urmare, Colegiul penal va respinge ca fiind neîntemeiate argumentele recurentului cu referire la faptul că, instanțele de fond incorect au aplicat în privința inculpatului prevederile art. 90 Cod penal, considerând că pedeapsa aplicată nu este proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite.

Astfel, Colegiul penal consideră, că în mod just instanța de apel a menținut sentința primei instanțe, concluzionând că la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa inculpatului, instanța echitabil a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei și anume gradul prejudiciabil al faptei comise, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, corect menționând că scopul pedepsei poate fi atins fără punerea în executare a pedepsei.

Așadar, Colegiul penal reține că, lui Costru D. în baza art. 236 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani și 6 luni, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea acesteia a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

Conform alin. (1) art. 90 Cod penal, în vigoare la momentul judecării cauzei, prevedea că, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând obligatoriu în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă, iar aceste prevederi potrivit dispoziției alin. (4) al aceleiași norme nu se aplică în cazul persoanelor care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave și excepțional de grave, precum și în cazul recidivei.

Revenind la prezenta speță, Colegiul menționează că, sancțiunea art. 236 alin. (3) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Costru D., la data comiterii infracțiunii prevedea pedeapsa *cu închisoare de la 5 la 10 ani*, iar potrivit prevederilor art. 16 alin. (4) Cod penal, aceasta face parte din categoria infracțiunilor *grave*, în speță nefiind prezentă starea de recidivă.

Respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținând cont de circumstanțele cauzei și de

persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Astfel, suspendarea condiționată, ca mijloc de individualizare a executării pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la: *pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului, aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără punerea în executare acesteia.*

Astfel, faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, a recunoscut vina (cauza fiind examinată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală), s-a căit sincer de cele comise, au permis instanței de judecată, să-i aplice lui Costru D. o pedeapsă echitabilă, care corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, hotărâre, pe care Colegiul penal o apreciază ca fiind corectă și legală.

Prin urmare, ținând cont de toate împrejurările cauzei, având în vedere atât principiul umanismului, prevăzut de art. 4 Cod penal, cât și prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs consideră că nu este rațională executarea pedepsei reale cu închisoare de către inculpat, iar instanța de apel just a conchis de a menține aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, fiindu-i suspendată condiționat executarea pedepsei pe termenul de probațiune, deoarece careva interdicții la aplicarea acestei norme nu se atestă.

Cât privește alegațiile recurentului cu referire la faptul că, instanțele de judecată greșit au interpretat prevederile normei legale în ce privește neîncasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată, Colegiul penal atestă că, art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în aliniatul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză (art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală).

De asemenea, potrivit art. 75 alin. (3) al *Legii nr.68 din 14.04.2016, cu privire la expertiza judiciara si statutul expertului judiciar*, potrivit căruia, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sânt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin.(2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Alineatul (7) a normei citate, stipulează că, plata cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare suportate din bugetul de stat se face conform procedurii prevăzute de legislația de procedură.

Potrivit art. 227 alin. (1) și (3) și 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat

dacă legea nu prevede altă modalitate. Totodată, cheltuielile judiciare sunt suportate de inculpat sau sunt trecute în contul statului.

Prin urmare, Colegiul penal reține că, instanța de apel corect a menținut sentința inclusiv și în această parte, or, plățile necesare întru efectuarea rapoartelor de expertiză nr. 34/12/1-R-1311 din 06.03.2017; 34/12/1-R-2789 din 22.05.2017 și nr. 34/12/1-R-3316 din 21.06.2017, în sumă de 6 300 lei, urmează a fi achitate din sumele alocate de stat.

Concomitent, Colegiul remarcă că recursul repetă textul apelului acuzatorului de stat și argumentele expuse în recurs au fost anterior invocate în apel, iar instanța de apel pe deplin le-a examinat și, apreciind toate probele în ansamblu, s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra lor și a căror reiterare nu mai este necesară (*jurisprudența CtEDO, cauza Rebait și alții c. Franței, din 25.02.1995, nr. 26564/1995*).

Prin urmare, instanța de recurs conchide că concluziile la care a ajuns instanța de apel privitor la menținerea sentinței de condamnare a inculpatului Costru D. cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, sunt obiective și întemeiate, nefiind identificată prezența vreunei erori judiciare invocate de recurent, care ar putea servi drept temei de casare a deciziei contestate.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra respingerii ca inadmisibil a recursului declarat.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Costru Dmitrii XXXXX*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 24 august 2018.

Președinte
Judecătorii

Nicolae Gordilă
Constantin Alerguș
Elena Covalenco
Iurie Diaconu
Ion Guzun